

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De verbo otioso, & de his quæ deberent homine[m] ab his cohibere. Cap.
XX.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

Vnde Prouer. 14. Qui impatiens est, exaltat stultitiam suam.

De peccato indiscreta promissionis. CAP. XIX.

Indiscreta promissionis peccatū fugere debent homines, propter tria mala quæ inde sequuntur. ¶ Primū est, remorsio propriæ conscientiæ. Vnde Prou. 12. Est qui promittit, & quasi gladio pūgitur cōscientiæ. Hoc fit quando nō soluit, quod promittit. ¶ Secundū malum est, quod inimicitias eius incurrit cui promittit, & nō soluit. vnde Eccl. 20. Est qui præ confusione promittit amico, & lucratus est eum inimicū gratis. ¶ Tertium malum est, quod tenetur soluere quod promittit. Vnde Ecc. 8. Ne respondeas supra virtutem tuam: q̄ si spononderis, quasi restituens cogita. Specialiter autē cauere debemus à voto indiscreto, ne scilicet voueamus, quod implere nolumus. In quo multum peccant aliqui claustrales, qui vouent ea quæ sciūt se non impleturos: in quo etiam aliqui multum peccant, qui suscipiendo sacros ordines continentiam promittunt, quam tamen non proponūt seruare, quod valde periculosum est. Vnde Prou. 20. Ruina est homini deuorare sanctos, id est, de voto suo honorare sanctos, & post votū retractare. & Ecc. 5. Melius est non vouere, quàm post votū promissa nō reddere. Item in eodem: Si quid vouisti Deo, ne moreris reddere. Displicet enim infidelis, & stulta promissio.

De verbo otioso, & de his quæ deberent hominē ab his cohibere. C. A. P. XX.

Notandum, quod verbum otiosum secundum Hier. est quod sine utilitate loquētis dicitur, aut audiētis. Verba vero scurrilia & turpia nō sunt cōputanda inter otiosa. Vnde Hiero. Qui scurrilitatē replicat, & cachinnis ora dissoluit, vel aliquid profert turpitudinis, nō otiosi sermonis, sed criminosi reus tenetur.

¶ Multa vero sunt quæ deberēt hominē cohibere à verbis otiosis. ¶ Primū est hoc, quod cum vir iustus cælum sit, os eius porta cæli est. Et ideo aperiendū nō est absque magna causa. Legimus enim cælum ad literam multoties apertū fuisse: sed nūquam legitur quin aliquod mirū subsequētū sit. legitur in Psal. Et ianuas cæli aperuit. & subditur: Et pluit illis manna ad manducandum. Legitur etiam Luc. 3. quod Iesu baptizato & orante, apertum est cælū. Et subditur, quod descendit spiritus sanctus. Vox etiam patris audita est. Itē cum beatus Stephanus lapidaretur, aperti sunt cæli, & vidit Iesum stantem à dextris Dei & gloriam ipsius. & sic quādo porta cæli spiritualis aperitur, scilicet os viri iusti, debet inde exire manna, vel verbum dulcis consolationis, vel verbum quo Spiritus sanctus datur, vel verbum quo Spiritus sanctus vel ipsius gratia hominibus ostenditur. Sed de quibusdam cū expe-

ctatur vt exeat māna, exit potius rana, aliquid scilicet garrulis-
 tis. ¶ Secundo deberet homines cohibere ab otiosis verbis in
 quod lingua calamus est Spiritus sancti. vnde Psal. Lingua mea
 calamus scribæ velociter scribentis. Solent offendi scripserunt
 quādo calamo eorum aliqui inutile scriptatur, & illum per-
 ciunt: sic Spiritus sanctus quandoque linguā illam repellit, quæ
 verbis otiosis se exponit. ¶ Terrio deberet cohibere homines
 verbis otiosis hoc, quod loquela naturaliter in solis rationem be-
 bētibus inuenitur. vnde per se data est loquela rationi, & ideo
 ne ratione fieri nō debet, ¶ Quarto deberet cohibere homines
 verbo otioso hoc, quod omnia verba ad examen Dei venient. vnde
 Matth. 12. De omni verbo otioso quod locuti fuerint homines
 reddent in die iudicij rationē. & Eccl. vlt. Cuncta quæ sunt ab-
 ducet Deus in iudiciū pro omni errato, &c. & dicit gloss. quæ
 etiā de verbo ignoranter prolato hoc intelligitur. Vnde debe-
 mus verba nostra hic examinare, vt per examē illud possint
 fire. ¶ Quinto deberet cohibere homines à verbo otioso hoc, quod
 homo est velut castrum obsessum vndique. vnde Psalm. Inimici
 mei animā meam circundederunt, &c. Os vero hominis porta
 est, per quam sæpe hoc castrum caprum est: ideo porta ista
 gēter est custodienda, & non ad verba inutilia aperienda. ¶ Sexto
 deberet cohibere homines à verbo otioso hoc, quod thesaurum
 magnus est in homine. vnde Apostolus 2. ad Cor. 4. Thesaurum
 habemus in vasis fictilibus. Ideo qui thesaurum suum nō vult
 mittere, os suum clausum diligenter debet custodire. ¶ Septimo
 vtilitas magna quæ ex verbis potest provenire. Verbo enim
 potest homo in oratione regnum æternum mereri. Item
 verbo potest dari occasio salutis pluribus animalibus. Vnde
 magna corruptione provenit hoc, quod homo otiosa & inutilia
 loquitur libenter, ex quo potest adeo vtilia loqui. Hoc autē
 cupiē reprehensibile est in sacerdotibus. Vnde Bern. Inter sac-
 res nugæ sunt, in ore sacerdotis blasphemia. Interdum si
 dant, ferendæ forsitan referendæ nunquam. Consecrasti os
 Euangelio: talibus iam aperire illicitum est, aſuescere faci-
 ret ex ore eius, nō nugas vel fabulas. Verbum scurrilitatis, quod
 faceti vrbaniue nomine colorant, nō sufficit ab ore peteg-
 ri, procul ab ore est relegandū: foedè ad cachinnos mouerit
 dius moues. Hieron. Beata lingua, quæ non nouit nisi de
 texere sermonem. Aliqui vero sunt qui non multū curant
 re à verbis otiosis, vel ab aliis venialibus peccatis, eò quod

peccata sibi parua videntur.

¶ De quinque timendi circa venialia peccata.

Id est notandum, quod quinque sunt, quæ debet homo timere circa venialia peccata. ¶ Primum est multitudo eorum. Vnde Aug. Ista leuia contemnere noli. Si contemnis quâdo appendis, expauesce quando connumerat. ¶ Secundum est hoc, quod pro talibus ad iudiciû Dei sumus trahendi. Vnde super illud Tob. 31. Nonne vias meas ipse considerat? dicit gloss. Sic Deus vniuscuiusq; vias considerat, sic gressus dinumerat, vt nec minutissimæ cogitationes ac tenuissima verba quæ apud nos vsu viluerunt, eius iudicio iudicussa remaneant. Sed quæ ratio poterit reddi de verbis otiosis, cum ipsa sine ratione dicantur? vnde Ber. Si præterea verbum otiosum est quod nullam rationabilem causam habeat, quam rationem reddere poterimus de eo quod est præter rationem licet confabulari, aiunt, donec prætereat hora, quam tibi ad agendam penitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquitendam gratiam, ad promerendam gloriam, miseratio conditoris indulserat. ¶ Tertio timendum est ne inter multa venialia aliquod mortale incidat homine ignorante. vnde Osee 7. Alieni comederunt robur eius, & ipse nesciuit. ¶ Quarto timendum est, ne per venialia homo ita debilitetur, quod in aliquod manifestum mortale cadat. Eccles. 39. Qui modica spernit, paulatim decidet. Gregor. Vitæ grandia, caue ne obruaris arena. Idem: Si ista parua negligimus, insensibiliter seducti, audacter maiora perpetramus. Et si stupa & clauis in nauibus sint minima, tamen defectus eorum occasio submerisionis possit esse his, qui in nauibus sunt. Præsentia enim eorum occasio est euasionis. Legitur quod Absalon occasione criminum interfectus sit. 2. Reg. 8. In crinibus parua peccata possunt intelligi, sicut & ibi, Capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Quæ parua peccata multis sunt occasio mortis. Legitur etiam Iudic. 16. quod Sampson abscissis crinibus debilis factus sit. In quo figuratum est, quod aliquis debilitatur, quando modica bona negligit facere. Eccontra Nazaræi nutriebant comam: vt legitur Numer. 6. ¶ Quinto timenda sunt venialia, quia profectò impediunt: quando enim aliquis Deo ingratus est, & non vult facere pro eo nisi id ad quod tenetur, Deus non ita abundanter largitur gratiam ei vnde proficere possit. Præterea vnicuius pilum cibum alicui reddit abominabilem, & modicum pulueris oculum multum obnubilat: sic venialia seruitium alicuius minus gratum videntur Deo reddere, & oculos cordis obnubilant.

De multiloquio, & de his quæ ab eo cohibent.

C A P. XXI.

Multi